

Briselē, 2022. gada 3. jūnijā
(OR. en)

9826/22

RHJ 5

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Attiecības ar Jordāniju – Eiropas Savienības nostāja Asociācijas padomes trīspadsmitajai sanāksmei (Amana, 2022. gada 2. jūnijs)

Pielikumā pievienota Eiropas Savienības nostāja ES un Jordānijas Asociācijas padomes
četrpadsmitajai sanāksmei.

ČETRPADSMITĀ ES UN JORDĀNIJAS ASOCIĀCIJAS PADOME
(AMANA, 2022. GADA 2. JŪNIJS)

Eiropas Savienības paziņojums

1. Sakarā ar **četrpadsmito ES un Jordānijas Asociācijas padomi** ES vēlreiz atkārtoti, ka ir apņēmusies turpināt attīstīt stingru partnerību starp ES un Jordāniju. ES stratēģiskās prioritātes demokrātiskam, stabilākam, videi labvēlīgākam un pārtikušākam dienvidu kaimiņreģionam ir izklāstītas pārskatītajā Eiropas kaimiņattiecību politikā¹, Eiropadomes 2020. gada 10. un 11. decembra secinājumos², 2021. gada 9. februāra programmā Vidusjūras reģionam par atjaunotu partnerību ar dienvidu kaimiņreģionu un tai sekojošajos 2021. gada 16. aprīļa Padomes secinājumos.³

2. **Eiropas Savienībai un Jordānijai ir stingra un savstarpēja partnerība.** To apliecina vairākas kopš 2019. gada jūnija notikušas Jordānijas un Eiropas Savienības iestāžu sanāksmes, tostarp augstākajā līmenī, augstāko amatpersonu līmeņa dialogi daudzpusējos un reģionālajos forumos, ES un Jordānijas Asociācijas komitejas sanāksmes 2021. gada maijā un apakškomitejas sanāksmēs 2020. un 2021. gadā, kā arī tas, ka abas ir bijušas līdzpriekšsēdētājas Savienībā Vidusjūrai, un tas izceļ to, ka mūsu pastāvīgie centieni dod abpusējus ieguvumus.

3. Partnerības prioritātēs ir iekļauti mērķi, kas izvirzīti jaunajā, vērienīgajā un inovatīvajā **Programmā Vidusjūras reģionam**, kura izklāstīta Komisijas un Augstā pārstāvja kopīgajā paziņojumā par dienvidu kaimiņreģionu. Ar to palīdz efektīvi un laikus īstenot Ekonomikas un investīciju plāna⁴ pamatiniciatīvas, kas pastiprinās ES partnerību ar dienvidu kaimiņreģionu, tostarp ar Jordāniju, un palīdz aizsargāt mūsu kopīgos labumus Vidusjūras reģionā. Jaunā programma piedāvā iespējas veidot jaunas partnerības attiecībā uz stratēģiskām prioritātēm zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā, kas veicinās ilgtspēju, labklājību un noturību.

¹ JOIN(2015) 50 final, 18.11.2015.

² EUCO 22/20.

³ JOIN(2021) 2 final.

⁴ Kopīgs paziņojums "Atjaunota partnerība ar dienvidu kaimiņreģionu. Jauna programma Vidusjūras reģionam", JOIN(2021) 2 final, 9.2.2021.

4. Lai vēl vairāk uzlabotu stabilas un daudzšķautnainas attiecības, ar partnerības prioritātēm tiek atbalstīta ES un Jordānijas Asociācijas nolīguma īstenošana, pēc kura tiek orientēta partnerība. **ES un Jordānijas partnerības prioritātes ir līdzatbildības apliecinājums un ietver sevī mūsu kopīgo mērķi – kopēju miera, demokrātijas un cilvēktiesību, tiesiskuma, labklājības un stabilitātes telpu.** Tās ir pamats mūsu nepārtrauktajai un pastiprinātajai politiskajai un operacionālajai attiecību veidošanai un vienlaikus ļauj mums elastīgi pielāgoties mainīgajiem apstākļiem.

5. Tādēļ ES un Jordānija apņemas vēl vairāk padziļināt savu dialogu un pastiprināt savu sadarbību, **pamatojoties uz trim savstarpēji pastiprinošiem mērķiem, kas atspoguļoti ES un Jordānijas partnerības prioritātēs 2021.–2027. gadam:** 1) stiprināt sadarbību attiecībā uz reģiona stabilitāti un drošību, tostarp terorisma apkarošanu; 2) stiprināt ilgtspējīgu ekonomikas stabilitāti, zaļu, digitālu, iekļaujošu un uz zināšanām balstītu izaugsmi, izglītības kvalitāti un pienācīgas kvalitātes darbvieta radīšanu; 3) stiprināt labu pārvaldību, tiesiskumu, demokrātiskas reformas un cilvēktiesību ievērošanu. Tiks turpināta sadarbība arī pie vairākām **transversālām prioritātēm**, tādām kā migrācija un mobilitāte, tostarp pie mobilitātes partnerības īstenošanas turpinājuma. Visās dažādajās jomās, kurās ES sadarbojas ar Jordāniju, tā turpinās piešķirt prioritāti atveseļošanai pēc Covid-19, ekonomiskai, sociālai un politiskai neaizsargāto grupu, jauniešu un sieviešu iekļaušanai. Saistībā ar minēto ES atkārtoti uzsver savu apņemšanos palīdzēt Jordānijai sniegt atbalstu bēgļiem, kas Jordānijā meklē aizsardzību, un Jordānijas noturības stiprināšanai.

6. **Eiropas Savienības politiskajās prioritātēs 2019.–2024. gadam** (Savienībai izstrādātā jaunā stratēģiskā programma 2019.–2024. gadam⁵), kuras kalpos, lai risinātu galvenās problēmas, ar ko saskaras ES, ir ietverta ES pārveidošana par modernu, klimatneitrālu, resursu ziņā efektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku (Eiropas zaļais kurss); migrācija, digitālās pārkārtošanās panākšana ar investīcijām uzņēmējdarbībā, pētniecībā un inovācijā; ES attiecību stiprināšana ar kaimiņvalstīm un partneriem; kā arī pamattiesību un tiesiskuma saglabāšana pasaulē. Šīs prioritātes dos arī veidolu ES sadarbībai ar Jordāniju.

7. ES un Jordānija balstīsies uz savu partnerību. ES atzīst, cik svarīgi ir īstenot Jordānijas politisko un ekonomisko reformu programmas saskaņā ar ieteikumiem, ko devusi Karaliskā politiskās sistēmas modernizācijas komiteja un kas doti Valsts redzējumā un stratēģijā "Jordānija 2025" un Valsts indikatīvajā izpildprogrammā 2021.–2024. gadam (*GIEP*), un ir gatava sniegt tam atbalstu.

⁵ EUCO 9/19, 20.6.2019.

8. **Briseles VI konferencē par Sīrijas un reģiona nākotni**, ko Eiropas Savienība rīkoja 2022. gada 10. maijā, ES vēlreiz starptautiskās sabiedrības vārdā izteica atzinību izcilajam Jordānijas tautas un iestāžu dāsnumam patvēruma sniegšanā Sīrijas bēgļiem. ES atkārtο, ka, ievērojot starptautiskās tiesību as un ANO standartus, vēl nav nodrošināti apstākļi, lai bēgļi varētu droši, ar cieņu un brīvprātīgi atgriezties. ES turpinās atbalstīt Jordāniju tās holistiskajā pieejā bēgļu krīzei, ņemot vērā ārējās dimensijas elementus, kādi ir Eiropas Komisijas paziņojumam par Patvēruma un migrācijas paktu ⁶, un ietekmes optimizēšanā, tostarp savstarpējo solījumu ziņā, kuri doti šajā un pagājušajās konferencēs. ES turpinās palīdzēt Jordānijai sniegt atbalstu bēgļiem un neaizsargātām uzņēmējkopienām, kas meklē aizsardzību un palīdzību Jordānijā, un vienlaicīgi stiprināt Jordānijas noturību un sociālo kohēziju, tostarp nepārtraukti iesaistīties Covid-19 pandēmijas seku mazināšanā. ES un Jordānija turpinās darbu, meklējot bēgļiem un uzņēmējkopienām ilglaicīgus risinājumus, tai skaitā, turpinot sniegt atbalstu iekļaujošām valsts pieejām politikas veidošanā un plānošanā attiecībā uz piekļuvi nodarbinātības iespējām, sociālajiem pakalpojumiem, izglītībai, iztikas līdzekļiem un pašpietiekamībai. Pēc mūsu kopīgajām domām, tas dos iespēju panākt ilgtspējīgākas iekļaujošās iespējas un palīdzēs panākt noturīgāku ekonomiku un sabiedrību.

9. Briseles V konferencē, kas notika 2021. gadā, starptautiskā kopiena apsolīja 5,3 miljardus EUR 2021. gadam un laikam pēc tam. ES bija paziņojusi, ka nodrošinās 3,7 miljardus EUR no minētās summas, proti, Eiropas Komisija – 1,12 miljardus EUR un ES dalībvalstis – 2,6 miljardus EUR. ES kopumā joprojām ir lielākais līdzekļu devējs, kas nodrošina 24,9 miljardus EUR humānās palīdzības, stabilizācijas un noturības atbalsta veidā, kas seku novēršanai ir kolektīvi mobilizēts kopš krīzes sākuma 2011. gadā. Kopš Sīrijas krīzes sākuma ES ir Jordānijai piešķirusi gandrīz 3,5 miljardus EUR, no kuriem aptuveni 1,2 miljardi EUR ir kā atbildes reakcija uz Sīrijas krīzi, tai skaitā ir humānā palīdzība un atbalsts neaizsargāto uzņēmējkopienu noturībai un bēgļiem no Sīrijas, ko konkrētāk sniedz no ES Reģionālā trasta fonda reaģēšanai uz krīzi Sīrijā un no divpusējās palīdzības aptuveni 1,3 miljardu EUR apmērā.

10. ES joprojām ir apņēmbas pilna politiski un finansiāli atbalstīt **ANO Palīdzības un darba aģentūru Palestīnas bēgļiem (UNRWA)**, kas ir ļoti svarīga, lai reaģētu uz Palestīnas bēgļu cilvēkresursu attīstības un aizsardzības vajadzībām. Šajā ziņā ES un UNRWA 2021. gada 17. novembrī ⁷ ir parakstījušas kopīgu deklarāciju. ES augstu vērtē Jordānijas nozīmi ilgtspējīga atbalsta turpināšanā aģentūrai UNRWA, kā arī Palestīnas bēgļu uzņemšanā un UNRWA mītnes izvietojšanā savā teritorijā. ES atzīmē arī to, ka Palestīnas bēgļu un pašas UNRWA stāvoklis joprojām ir sarežģīts. ES atzīst un augstu vērtē būtisko Jordānijas devumu reģiona drošības, stabilitātes un attīstības saglabāšanā, kā to uzsvēra tās tradicionālā apņemšanās īstenot Tuvo Austrumu miera procesu un tās centieni mazināt Sīrijas, Irākas un Libānas krīžu humanitārās sekas.

11. ES atzinīgi vērtē Jordānijas centienus veselības jomā, ar kuriem reaģē uz Covid-19, tostarp attiecībā uz bēgļiem, kurus Jordānija ir uzņēmusi. ES Jordānijā atbalstīja valsts plānu **gatavības un reaģēšanas pasākumiem Covid-19 jomā**, kuri palīdz sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus, atbalstot kvalitatīvu, vienlīdzīgu un cenu ziņā pieejamu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu

⁶ COM (2020) 609 final, 23.9.2020.

⁷ ES un UNRWA kopīgā deklarācija par ES atbalstu UNRWA (2021–2024).

Sīrijas bēgļiem un neaizsargātiem Jordānijas iedzīvotājiem un palīdzot Veselības ministrijai tikt galā ar pandēmiju. ES palīdzēja Veselības ministrijai 2021. gadam iegādāties parastās imunizācijas vakcīnas 20 % iedzīvotāju, kas atrodas Jordānijā. ES ar palīdzēja iegādāties 438 000 Covid-19 vakcīnu devu, izmantojot *COVAX* mehānismu ar finansējumu no ES Reģionālā trasta fonda reaģēšanai uz krīzi Sīrijā, tādējādi Jordānija ir kļuvusi par vienu no pirmajām valstīm pasaulē, kas sākusi bēgļus vakcinēt pret Covid-19. **Palīdzējama Jordānijai novērst pandēmijas sekas**, ES ir darījusi pieejamus 418 miljonus EUR reaģēšanai uz ārkārtas stāvokli, veselības aprūpes sistēmu stiprināšanai, kā arī sociālekonomiskās seku novēršanai. ES mudina Jordāniju Covid-19 dēļ noteikto ierobežojumu atcelšanu ekonomikas nozarēs papildināt ar ātru Aizsardzības rīkojumu atcelšanu.

12. Attiecībā uz **Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu** ⁸ ES visstingrākajā veidā nosodīja šo neprovocēto un nepamatoto agresiju, kas rupji pārkāpj starptautiskās tiesības un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus un apdraud Eiropas un pasaules drošību un stabilitāti. ES prasa Krievijai nekavējoties izbeigt militārās darbības, bez nosacījumiem izvest visus spēkus un militāro ekipējumu no visas Ukrainas teritorijas un pilnībā ievērot Ukrainas teritoriālo integritāti, suverenitāti un neatkarību tās starptautiski atzītajās robežās. ES pauž dziļu nožēlu par traģiski zaudētajām dzīvībām un cilvēku ciešanām, ko izraisījusi Krievijas agresija. Krievijas militārā agresija pret Ukrainu ir likusi miljoniem cilvēku pamest savas mājas.

12.a Ņemot vērā minēto, ES atzinīgi vērtē Jordānijas atbalstu Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 2022. gada 2. marta ⁹ un 2022. gada 24. marta ¹⁰ rezolūcijām, kurās prasīts, lai Krievija nekavējoties izbeigtu militāro agresiju pret Ukrainu, un aicināts nodrošināt civiliedzīvotāju aizsardzību un humānās palīdzības piekļuvi Ukrainā. ES ir pārliecināta, ka Jordānija turpinās sniegt atbalstu daudzpusējos forumos šajā sakarā, un mudina Jordāniju nosodīt Krievijas agresiju pret Ukrainu.

13. ES pauž bažas par Krievijas valsts sponsorēto dezinformāciju un masveida manipulācijām ar informāciju, ko izmanto, lai attaisnotu un atbalstītu tās militāro agresiju pret Ukrainu, kā arī grautu ES nostāju šajā jautājumā, vērstoties pret ES un kaimiņvalstu sabiedrību, nopietni kropļojot faktus un manipulējot ar tiem. Pastāv lielas bažas par to, ka visā Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionā, tostarp Jordānijā, plašsaziņas līdzekļos un sociālajos tīklos arābu valodā tiek intensīvi izplatīti nepatiesi vēstījumi, kas atbalsta Kremli. ES ir gatava ar Jordāniju un visiem partneriem dalīties ar savu praksi un speciālajām zināšanām cīņā pret Kremli atbalstošu dezinformāciju.

⁸ EUCO 18/22 (24.2.2022.) un EUCO 1/22 (25.3.2022.)

⁹ Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 2022. gada 2. marta Rezolūcija 12407.

¹⁰ Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 2022. gada 24. marta Rezolūcija 12411.

Stiprināt sadarbību attiecībā uz reģiona stabilitāti un drošību, tostarp terorisma apkarošanu

14. ES atkārtoti slavē Jordānijas aktīvo diplomātisko nostāju, tostarp tās konstruktīvo un efektīvo iesaisti **Apvienoto Nāciju Organizācijā** visas pasaules, multilaterālisma un noteikumos balstītas kārtības labā. ES un Jordānija ir stabili partneri ārpolitikā un drošības politikā, un to mērķis būs stiprināt sadarbību reģionālās stabilitātes un drošības jomā, tostarp terorisma apkarošanā.

15. ES atzinīgi vērtē konstruktīvo lomu, ko Jordānija ir uzņēmusies kopš 2012. gada kā līdzpriekšsēdētāja Savienībā Vidusjūrai. ES un Jordānija turpinās konstruktīvi sadarboties, kopīgiem spēkiem vadot Savienību Vidusjūrai, lai veicinātu spēcīgu partnerību visā Vidusjūras reģionā. Savienība Vidusjūrai ir palielinājusi atbildību un attīstījusi jēgpilnus risinājumus, lai risinātu kopīgas problēmas un radītu kopīgas iespējas tādās būtiskās jomās kā vides un ūdens pārvaldība, pienācīgu darbvietu radīšana, jauniešu iesaiste un iespēju radīšana sievietēm.

16. ES atzīst **Jordānijas stratēģisko nozīmi reģiona stabilitātē** un turpinās aktīvi koordinēt darbības ar Jordāniju, lai veicinātu taisnīgu un visaptverošu izraēliešu un palestīniešu konflikta noregulējumu, balstoties uz divu valstu risinājumu, kā rezultātā tiks izbeigta okupācija un saskaņā ar kuru Izraēlas valsts un neatkarīga, demokrātiska, pastāvīga, suverēna un dzīvotspējīga Palestīnas valsts pastāvēs līdzās mierā un drošībā un savstarpēji viena otru atzīs un Jeruzaleme nākotnē kļūs par abu valstu galvaspilsētu. ES un tās dalībvalstis turpinās respektēt starptautisko konsensu par Jeruzalemi, kas pausts attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes (ANO DP) rezolūcijās, tostarp ANO DP Rezolūcijā 478, kamēr tiks atrisināts jautājums par Jeruzalemes galīgo statusu. ES atgādina, ka svētvietām ir īpaša nozīme, un izsaka stingru aicinājumu atbalstīt *Haram Al-Sharif*/ Tempļa kalnam 1967. gadā noteikto *status quo*, ievērojot iepriekš panāktās vienošanās un Jordānijas īpašo lomu, kas atzīta arī 1994. gada Jordānijas un Izraēlas miera līgumā.

16.a ES pauž gandarījumu par trīspusējo sadarbību starp Jordāniju, Ēģipti un Irāku un tās ieguldījumu reģiona stabilitātē.

17. ES atkārtoti apstiprina, ka **Sīrijas krīzei** ir vajadzīgs dzīvotspējīgs, ticams un iekļaujošs politisks risinājums saskaņā ar Ženēvas paziņojumu un visiem Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijas 2254 aspektiem, un turpinās sadarboties ar Jordāniju, lai to īstenotu. ES Ārlietu padome 2022. gada 24. janvārī atkārtoti uzsvēra – kamēr Sīrijas režīms būs iesaistījies konflikta politiskā risinājumā, nebūs iespējama normalizācija, sankciju atcelšana vai atjaunošana. ES joprojām aicināt ievērot deeskalācijas līgumu ziemeļrietumos, stabilitāti Sīrijas dienvidos, kas ir būtiski Jordānijai, civiliedzīvotāju aizsardzību un netraucētu, drošu un stabilu humānās palīdzības piekļuvi. ES arī aicina stabilizēt Sīrijas ziemeļaustrumu daļu un atgādina, ka tā ir pilnībā apņēmusies cīnīties pret *Da'esh* atkārtotu parādīšanos, darbojoties globālajai koalīcijai pret *Da'esh*. Vardarbības samazināšana palīdzēs atbalstīt ANO veicināto politisko procesu Ženēvā, lai konfliktam rastu stabilu risinājumu. ES atzīst Jordānijas bažas par drošību, jo īpaši saistībā ar narkotiku kontrabandu. Tajā pašā laikā ES turpina atbalstīt Apvienoto Nāciju Organizācijas īpašā sūtņa Pedersena (*Pedersen*) centienus, tostarp attiecībā uz viņa ierosināto "posmu" politiku.

17.a Atzīstot Sīrijas bēgļu tiesības droši, brīvprātīgi un cieņpilni atgriezties savās mājās, ja būs panākti apstākļi, lai atgrieztos, kā to noteicis Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos (*UNHCR*), ES turpinās veicināt sadarbību reģionā visu sīriešu interesēs. ES atzīmē, ka pagaidām, ņemot vērā pastāvīgos starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus un citus cilvēktiesību pārkāpumus, šādi apstākļi, lai bēgļi atgrieztos, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām nav panākti. ES atzīst būtisko lomu, ko Jordānija uzņēmusies līdz ar citām valstīm, izmitinot Sīrijas bēgļus, kas bēguši no konflikta, un uzslavē Jordānijas valdību un iedzīvotājus, kuri ir pieņēmuši un izmitinājuši sīriešus tik daudzus gadus. ES mudina Jordāniju turpināt pieņemt iekļaujošu pieeju Sīrijas bēgļu uzņemšanai.

18. ES atzīmē, ka Jordānija joprojām ir pakļauta **terorisma** un vardarbīga ekstrēmisma izraisītiem apdraudējumiem. ES atzinīgi vērtē Jordānijas daudzpusīgo pieeju, tostarp iesaistīšanos globālajā koalīcijā pret *Da'esh*, kas, neraugoties uz savas teritoriālās dimensijas zaudēšanu, turpina darboties nemieru veidā Irākā, Sīrijā un ar savām filiālēm – citos pasaules reģionos, Āfrikā un Āzijā. ES arī atzinīgi vērtē Jordānijas lomu Apvienoto Nāciju Organizācijā vardarbīga ekstrēmisma novēršanas veicināšanā. ES uzslavē Jordāniju un jo īpaši Viņa Majestāti Karali Abdullu II par "Akabas procesa" iniciatīvu un par viņa apņemšanos saistībā ar Kraistčērčas aicinājumu rīkoties. ES atkārtoti pauž nostāju, ka visi terorisma apkarošanas pasākumi ir jāveic pilnīgā saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, jo īpaši starptautiskajām cilvēktiesībām, humanitārajām tiesībām un starptautiskajām bēgļu tiesībām ¹¹.

¹¹ Padomes 2020. gada 15. jūnija secinājumi par ES ārējo darbību terorisma un vardarbīga ekstrēmisma novēršanai un apkarošanai, dok. 8868/20.

19. ES un Jordānija turpinās strādāt kopīgi, lai novērstu un **apkarotu vardarbīgu ekstrēmismu**, jo īpaši starp jauniešiem un bērniem. ES mudina Jordāniju pastāvīgi vērsties pret radikalizācijas dzinuliem, vērsties pie visas sabiedrības. ES aicina Jordāniju stiprināt tiesisko regulējumu un iestāžu sistēmu, lai novērstu un apkarotu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu nolūkā ātri novērst trūkumus, ko Finanšu darbību darba grupa (*FATF*) konstatēja 2021. gada oktobrī, un ievērot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas / terorisma finansēšanas apkarošanas starptautiskos standartus. ES turpinās palīdzēt Jordānijai šajā sakarā un sniegs tehnisku palīdzību un speciālās zināšanas, izmantojot Pasaules mehānismu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un terorisma finansēšanas apkarošanas jomā, lai ātri svītrotu Jordāniju no saraksta. ES mudina Jordānijas iestādes iesaistīties sarunās ar Eiropu par darba vienošanos, lai veicinātu strukturētu sadarbību, kā arī sākt sarunas ar Eiropas Komisiju par starptautisku nolīgumu, kas ļautu Eiropai un Jordānijai apmainīties ar personas datiem.

20. ES ir apņēmusies palielināt atbalstu Jordānijai visos jautājumos, kas saistīti ar **integrētu robežu pārvaldību**, tostarp, lai stabilizētu Jordānijas ārējās robežas un cīnītos pret reģionālajiem narkotiku tirdzniecības draudiem saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām, humanitārajām tiesībām un starptautiskajām bēgļu tiesībām. ES un Jordānija turpinās sadarbību aviācijas drošības jomā.

Stiprināt ilgtspējīgu ekonomikas stabilitāti, zaļu, digitālu, iekļaujošu un uz zināšanām balstītu izaugsmi, izglītības kvalitāti un pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanu

21. **Covid-19 pandēmija** ir radījusi papildu spiedienu uz veselības, izglītības un ekonomikas nozarēm. ES turpinās sadarboties ar Jordāniju tās pēckrīzes atveseļošanas centienos, uzsverot zaļo un digitālo pārveidi, palielinot noturību un iekļaujošā veidā radot labklājību un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības iespējas. Eiropas Komisija 2022. gada 16. februārī pieņēma īstenošanas lēmumu, ar ko Jordānijas vakcinācijas sertifikātus atzīst par līdzvērtīgiem un sasaista valsti ar ES digitālo Covid sertifikātu sistēmu.

22. ES mudina Jordāniju efektīvi īstenot ekonomikas un administratīvās reformas un atkārtoti paust atbalstu šim nolūkam un tās gatavību cieši sadarboties ar Eiropas līdzekļu devējiem un starptautiskajām finanšu iestādēm, lai vēl vairāk koordinētu un saskaņotu kolektīvo atbalstu nolūkā palīdzēt Jordānijai laikus un konkrēti gūt panākumus tās reformu prioritāšu īstenošanā. Šajā nolūkā būtu pilnībā jāizmanto dažādu veidu finansiālās palīdzības iespējas, ko ES dara pieejamas savu kaimiņvalstu partneriem.

23. ES mudina Jordāniju, uzlabojot koordināciju starp ministrijām un ar ES nepārtrauktu atbalstu, īstenot visvairāk vajadzīgās strukturālās reformas, pievēršoties labākai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai un resursu pārvaldībai, pārskatatbildībai un pārredzamībai, kā arī uzņēmējdarbības un investīciju vides stiprināšanai un darbvietu radīšanai, jo īpaši jauniešiem un sievietēm, tostarp uz zināšanām balstītās nozarēs. Sociālais nodrošinājums, pienācīgi darba apstākļi un atalgojums ir būtiski iztikas līdzekļu aizsardzības un privātā sektora un investīciju veicināšanas aspekti; tas būtu jāatspoguļo gaidāmajos darba likuma grozījumos.

24. ES atzinīgi vērtē un atbalsta iniciatīvas, kuru mērķis ir palielināt **sieviešu līdzdalību** publiskajā telpā, tostarp ekonomikā un politiskajā arēnā vietējā un valsts līmenī, tostarp palielināt sieviešu klātbūtni darba tirgū un lēmumu pieņēmēju vidū, ņemot vērā kopīgu paziņojumu par ES Rīcības plānu dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ārējā darbībā 2021.–2025. gadam ¹². Tas ir svarīgs solis dzimumu līdztiesības veicināšanā un, visticamāk, palielinās ekonomiskās aktivitātes līmeni un veicinās Jordānijas ekonomikas izaugsmi. ES atzīmē pilsoniskās sabiedrības organizāciju un aktīvistu darba īpašo nozīmi sieviešu tiesību atbalstīšanā un dzimumu līdztiesības veicināšanā. ES atzinīgi vērtē Valsts stratēģiju attiecībā uz sievietēm Jordānijā 2020.–2025. gadam un 2022. gada konstitūcijas grozījumus un mudina Jordāniju turpināt veicināt sieviešu tiesību vienlīdzību, ekonomisko līdzdalību un sociālo iespēju nodrošināšanu. ES aicina Jordāniju un ir gatava atbalstīt Jordāniju tās centienos veicināt dzimumu līdztiesību, tostarp uzlabojot tiesisko regulējumu, praktiski īstenojot valsts tiesību aktus, kā arī veicot darba tirgus reformas, lai novērstu šķēršļus sieviešu un jauniešu nodarbinātībai.

25. Pēc divām sekmīgām **makrofinansiālās palīdzības** (MFP) programmām ar Jordāniju 180 miljonu EUR un 200 miljonu EUR apmērā, kas tika pilnībā izmaksātas attiecīgi 2015. un 2019. gadā, ES 2020. gadā makrofinansiālās palīdzības programmā Jordānijai darīja pieejamus 700 miljonus EUR. ES lielāka atbalsta Jordānijai ietvaros šī summa papildus MFP-III 500 miljonu EUR apmērā, par kuru jau bija panākta vienošanās, Covid-19 pandēmijas dēļ ietver vēl 200 miljonus EUR. Pirmās divas daļas – katra 250 miljonu EUR apmērā – tika izmaksātas attiecīgi 2020. gada novembrī un 2021. gada jūlijā. Trešā daļa 200 miljonu EUR apmērā ir pieejama līdz 2023. gada aprīlim. MFP nosacījums ir strukturālu reformu pasākumu kopums publisko finanšu pārvaldības, komunālo pakalpojumu, sociālās un darba tirgus politikas un pārvaldības jomā, par kuru saprašanās memorandā tika panākta vienošanās ar Jordānijas iestādēm. Ir svarīgi rosināt reformas, kas uzlabo valsts ekonomikas noturību un spēju risināt problēmas, ar kurām jāsaskaras.

¹² Kopīgs paziņojums JOIN(2020) 17 final, 25.11.2020.

26. ES turpinās sekmēt **divpusējo tirdzniecības un investīciju attiecību stiprināšanu** ar Jordāniju kā svarīgu virzītājspēku investīcijām, izaugsmei un darbvietu radīšanai. ES turpinās atbalstīt Jordāniju tās centienos uzlabot eksporta rādītājus, sekmējot tās vispārējo eksportspēju un konkurētspēju un sasniedzot ciešāku integrāciju globālajās vērtību ķēdēs. Šajā nolūkā ES atbalstīs Jordāniju tās centienos palīdzēt Jordānijas ražotājiem izpildīt specifiskas tehniskās, sanitārās un fitosanitārās prasības, ļaujot uzņēmējiem pilnīgāk izmantot preferenciālo piekļuvi ES tirgum, kas Jordānijai ir jau tagad. Paturot prātā to, cik svarīgi ir pareizi īstenot brīvās tirdzniecības zonu, kas izveidota ar asociācijas nolīgumu, tostarp nodrošinot ekonomikas dalībniekiem pārredzamu un paredzamu normatīvo vidi, ES ir gatava pētīt idejas par papildu soļiem, kuru mērķis ir savstarpēji veicināt divpusējo tirdzniecību un investīcijas, tostarp, kā padziļināt esošo brīvās tirdzniecības zonu.

27. ES uzteic Jordāniju par centieniem atvieglot bēgļu piekļuvi oficiālajam darba tirgum un dalību tajā iekļaujošā veidā un mudina tos turpināt. ES pauž gandarījumu par būtisko progresu, kas panākts, 2021. gadā reģistrējot rekordlielu skaitu – 62 000 – darba atļauju Sīrijas bēgļiem, un aicina Jordāniju izskatīt iespēju atvērt vēl citas nozares, lai radītu iespēju piedalīties darba tirgū, kas būtu abpusēji izdevīgi. ES arī mudina Jordāniju uzturēt centienus samazināt to bēgļu skaitu, kam nav personu apliecinošu dokumentu. ES mudina Jordāniju pastiprināt centienus turpināt īstenot sākotnējās shēmas atvieglotos noteikumus, popularizēt tās priekšrocības potenciāliem investoriem privātajā sektorā un virzīt uz priekšu vispārīgākas iniciatīvas, ar ko uzlabot investīciju klimatu un kam varētu būt arī plašāka pozitīvā ietekme uz ekonomiku, sniedzoties tālāk nekā izcelsmes noteikumu iniciatīva. ES joprojām ir gatava ciešā sadarbībā ar Jordānijas iestādēm, ņemot vērā darba apstākļus, izpētīt citus izmērāmus līdzekļus, kas atbilst nodarbinātībai saistībā ar šo shēmu.

28. ES turpinās sniegt atbalstu politikai un programmām, kas izstrādātas, lai uzlabotu **darba tirgiem atbilstošas izglītības un profesionālās izglītības un apmācības** pieejamību un kvalitāti, vairāk uzmanības veltot analītiskai domāšanai, uzņēmējdarbībai, privātā sektora attīstībai un jaunām tehnoloģijām, it sevišķi nolūkā palielināt jauniešu nodarbinātības iespējas.

29. Tādā pašā garā tiks turpināta lielāka **studentu un personāla mobilitāte**, kā arī spēju veidošanas projekti ar *Erasmus+* un citām programmām. ES jo īpaši atzinīgi vērtē sekmes, ko Jordānijas universitātes līdz 2020. gadam guvušas *Erasmus+* programmas spēju veidošanas daļā, un cer uz labu dalības līmeni jaunajā programmā, sākot no 2021. gada, kas arī piedāvās sadarbības iespējas starp Jordānijas un Eiropas profesionālās izglītības un apmācības, kā arī jaunatnes organizācijām.

30. ES turpinās cieši sadarboties ar Jordāniju, lai palīdzētu nodrošināt, ka visiem bērniem, meitenēm un zēniem, kas dzīvo valstī, bez izņēmuma ir vienlīdzīgas iespējas apmeklēt skolu un saņemt **kvalitatīvu pamatizglītību**. ES ir sniegusi nozīmīgu atbalstu skolu celtniecībai un tam, lai dotu iespēju uzņemt Sīrijas studentus formālās izglītības sistēmā un lai pieņemtu darbā un apmācītu skolotājus. ES ir gatava sniegt atbalstu centieniem izstrādāt un modernizēt izglītības programmas, tostarp ņemot vērā konstitucionālos grozījumus, un jo īpaši veicināt bērnu pilsonisko izglītību, lai viņus sagatavotu būt par aktīviem un atbildīgiem pilsoņiem, tādējādi papildinot centienus modernizēt Jordānijas politisko sistēmu.

31. ES aizvien ir apņēmusies sekmēt **pētniecības un inovācijas** integrāciju izglītības un tehniskās un profesionālās izglītības un apmācības (TPIA) programmās, kā arī publiskā un privātā sektora investīcijās. Ciešāka sadarbība starp pētniecības un inovācijas centriem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem labvēlīgi ietekmēs Jordānijas konkurētspēju. ES mudina Jordāniju pilnībā izmantot pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un pētniecības mobilitātes un partnerības iniciatīvas, kā arī pievienoties ES programmai "Radošā Eiropa".

32. ES atzinīgi vērtē 2018. gada 11. decembrī parakstīto īstenošanas kārtību Jordānijas dalībai **partnerībā pētniecības un inovācijas jomā Vidusjūras reģionā (PRIMA)**, kas Jordānijai ļauj integrēt vērienīgu kopīgi finansētu pētniecības programmu tādās svarīgās jomās kā ūdens resursu apsaimniekošana un tās saikne ar lauksaimniecību un pārtikas ražošanu.

33. ES atzinīgi vērtē Jordānijas interesi par sadarbību kosmosa jomā, tostarp par Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienestu (*EGNOS*) / *Galileo*, un gaida, kad varēs uzsākt sarunas par *EGNOS* pārklājuma paplašināšanu, ietverot Jordāniju un plašāku reģionu.

34. ES pauž gandarījumu par Jordānijas ievērojamo progresu nacionāli noteiktā devuma īstenošanā. Cīņa pret klimata pārmaiņām aizvien ir viena no galvenajām ES prioritātēm. Līdz šim pieņemtie pasākumi, tostarp zaļās izaugsmes plāns, ir svarīgi soļi pārejā uz ilgtspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku. ES tiecas pastiprināt sadarbību ar Jordāniju, lai paātrinātu pāreju uz tīru enerģiju un veicinātu zaļās atveseļošanas rīcībpolitikas. Spēju pielāgoties klimata pārmaiņām palielināšana un katastrofu riska mazināšana, kā arī cīņa pret vides degradāciju būs kopīgās rīcības prioritātes Jordānijā. ES dedzīgi vēlas turpināt aktīvu iesaisti šādās jomās: atjaunīgā enerģija un energoefektivitāte (pieskaņojoties Jordānijas enerģētikas nozares stratēģijai 2020.–2030. gadam), reģionālie gāzes un elektrības tīklu starpsavienojumi un pāreja uz drošu ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku. ES atbalsta resursefektīvu izaugsmi, ilgtspējīgu dabas resursu pārvaldību un **zaļās izaugsmes** programmu Jordānijā. ES pastiprinās stratēģisko iesaisti ar starptautiskajām finanšu iestādēm un privāto sektoru, lai sniegtu atbalstu ilgtspējīgu investīciju iespēju izstrādei saskaņā ar valsts prioritātēm. ES sadarbosies ar Jordāniju, lai sekmētu inovatīvu pētniecību un zināšanās balstītus risinājumus cīņā pret klimata pārmaiņām un lai veicinātu pāreju uz tīru, drošu un ilgtspējīgu enerģiju.

35. ES atbalsta **vides jautājumu integrēšanu** attīstības nozarēs, jo īpaši, ūdensapgādes, tostarp notekūdeņu attīrīšanas un tīklu, cieta atkritumu apsaimniekošanas un "zaļās" enerģijas lietojumu jomā. Atzīstot, cik svarīgs Jordānijā ir ūdens nodrošinājums, ES atkārtoti pauž gatavību sadarboties ar Jordāniju, lai vēl vairāk uzlabotu ūdens resursu apsaimniekošanas efektivitāti un ilgtspēju, un līdz ar to savu atbalstu Eiropas komandas iniciatīvai "Ūdens resursu ilgtspējīga apsaimniekošana" un tās ietvaros – **Aqaba-Amman ūdens atsālošanas un piegādes projekta (AAWDC)** īstenošanai. ES pauž gandarījumu par šā projekta līdzekļu devēju 2022. gada 31. marta konferences pozitīvo iznākumu un papildus savam solījumam, kas tika pausts šajā sakarā, tā aizvien ir apņēmības pilna sniegt vēl lielāku atbalstu tam. Šajā konkrētajā kontekstā ES mudina nodrošināt pienācīgu ūdens apsaimniekošanu, iepriekš vai vienlaikus īstenojot vairākas nozares reformas, lai nodrošinātu projekta efektivitāti un dzīvotspēju – valsts ūdens tīkla atjaunošanu, cenu noteikšanas reformu un lauksaimniecības reformu, lai samazinātu ūdens izšķērdēšanu, – un ir gatava sniegt atbalstu. ES arī atkārtoti apliecina atbalstu reģionāliem projektiem, kas reģionālas sadarbības veicināšanas garā var nest labumu arī palestīniešu pusei (piemēram, karaļa Huseina tilta uzlabošana). ES pauž gandarījumu arī par to, ka Jordānija ir piekritusi izveidot ES un Jordānijas investīciju platformu – forumu turpmāku investīciju projektu apzināšanai un sagatavošanai – saskaņā ar Jordānijas valsts prioritātēm un koordinējoties ar divpusējiem un daudzpusējiem līdzekļu devējiem, kas arī ļautu Jordānijai pilnībā izmantot iespējas, ko rada Kaimiņattiecību politikas investīciju platforma un Eiropas Fonda ilgtspējīgai attīstībai plus (EFSD+) jaunā garantiju sistēma.

Stiprināt labu pārvaldību, tiesiskumu, demokrātiskas reformas un cilvēktiesību ievērošanu

36. **Demokrātisko principu, pamatbrīvību un cilvēktiesību** ievērošana ir viens no galvenajiem ES un Jordānijas asociācijas nolīguma pīlāriem. ES joprojām augstu vērtē pastāvīgo dialogu politiskā un augstāko amatpersonu līmenī un turpinās sekmēt un atbalstīt centienus veicināt tiesiskumu, stiprināt pārredzamību, izveidot efektīvas un atbildīgas iestādes, vienlaikus aizsargājot un veicinot visu cilvēku cilvēktiesības. Turpmāku sadarbību ar Jordāniju šajā jomā ES vērtētu atzinīgi. ES izsaka atzinību par centieniem, kas tiek veikti, lai veicinātu efektīvu, neatkarīgu un labi funkcionējošu tiesu sistēmu, un kuri būtu jāturpina, vienlaikus uzturot sadarbību ar Jordāniju, lai veicinātu juridiskās palīdzības sistēmas paplašināšanos, atbalstot arī pilsoniskās sabiedrības lomu tajā. ES turpinās atbalstīt Jordāniju tās tieslietu reformas stratēģijas īstenošanā, tostarp veicinot saskarni starp tiesiskumu un drošību un starptautisko tiesu iestāžu sadarbību. Ņemot vērā minēto, ES uzsver vajadzību visos kriminālprocesa posmos, tostarp valsts drošības tiesu iestādēs, nodrošināt pārredzamību un tiesiskās garantijas un arī ieviest tiesiskās garantijas gadījumos, kad tiek piemērota aizturēšana, vienlaikus atzīmējot, ka administratīvās aizturēšanas izmantošana ir jāierobežo un šādos gadījumos jānodrošina tiesu iestāžu pārraudzība.

37. ES atzinīgi vērtē Jordānijas vadības izvirzītos mērķus attiecībā uz **politisko modernizāciju, Parlamenta lomas stiprināšanu un politisko partiju sistēmas** veicināšanu valstī. Šajā saistībā ES pauž atzinību par Karaliskās komitejas ieteikumiem modernizēt politisko sistēmu un pēc iespējas ir gatava atbalstīt šo ieteikumu īstenošanu. ES uzskata, ka ir svarīgi iekļaut jauniešus un sievietes, un mudina turpināt centienus nodrošināt, ka iestādes ir pilnībā reprezentatīvas. ES atzīmē pilsoniskās un politiskās līdzdalības nozīmi un šajā sakarā atzinīgi vērtē Politisko partiju un Vēlēšanu likumu pieņemšanu un gaida to īstenošanu; ES ir gatava sadarbībā ar Izglītības ministriju atbalstīt pilsoniskās izglītības programmas. ES uzskata, ka ir svarīgi aizsargāt uzskatu, vārda, biedrošanās un miermīlīgas pulcēšanās brīvību, kā arī plašsaziņas līdzekļu, neatkarīgo žurnālistu un pilsoniskās sabiedrības būtisko lomu. ES arī mudina un ir gatava atbalstīt attiecīgā tiesiskā regulējuma, tostarp Kibernoziedzības likuma un Aizsardzības rīkojumu, pārskatīšanu, lai tie atbilstu starptautiskajiem standartiem.

37.a ES atzinīgi vērtē komitejas publiskā sektora modernizācijai izveidi, un vērienīgo grafiku, kas noteikts ceļveža izstrādei līdz 2022. gada jūnija beigām. ES mudina veikt konkrētas darbības, lai uzlabotu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, lai izveidotu efektīvas un iedarbīgas publiskās iestādes un lai pastiprinātu sabiedrības līdzdalību, un ir gatava šīs darbības atbalstīt. ES arī pauž gandarījumu par notiekošo Jordānijas iestāžu dialogu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām par to, lai noteiktu izaugsmes jomas vairākās svarīgās ekonomikas nozarēs nolūkā izstrādāt visaptverošu ekonomikas plānu.

38. ES atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir pilsoniskajai sabiedrībai, plašsaziņas līdzekļiem un žurnālistiem garantēt tādu drošu un veicinošu telpu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, kas var sekmēt valsts attīstību un modernizāciju, un mudina Jordāniju šajā sakarā pieņemt stabilu tiesisko regulējumu. Ņemot vērā paziņotās problēmas, ar kurām saskaras pilsoniskā sabiedrība, ES mudina un joprojām ir apņēmības pilna atbalstīt plaukstošu pilsonisko sabiedrību kā ieguldījumu miermīlīgas, taisnīgas, iekļaujošas un demokrātiskas sabiedrības veidošanā, kā arī atbalstīt pakalpojumu sniegšanu un palielināt informētību par notiekošajiem politiskās modernizācijas centieniem. Atzīstot Jordānijas leģitīmās bažas par drošību un terorisma apkarošanu, ES uzskata, ka vislabākais līdzeklis radikalizācijas un nestabilitātes novēršanai ir atvērta, iekļaujoša un izturētspējīga sabiedrība, kurā tiek sekmētas un aizsargātas visas cilvēktiesības un pamatbrīvības.

39. ES mudina Jordāniju vēl vairāk stiprināt savu tiesisko regulējumu, lai padarītu to pilnībā atbilstīgu ANO Konvencijas pret spīdzināšanu, kuras līgumslēdzēja puse ir arī Jordānija, standartiem, tostarp, nosakot kriminālatbildību par visiem spīdzināšanas un sliktas izturēšanās veidiem. ES mudina Jordāniju ratificēt ANO Konvencijas pret spīdzināšanu fakultatīvo protokolu, aicina Jordāniju turpināt izmeklēt visus iespējamus spīdzināšanas gadījumus un saukt pie atbildības noziedzīga nodarījuma izdarītājus. ES arī aicina Jordāniju īstenot vispārējā periodiskā pārskata (VRP) ieteikumus.

40. ES mudina Jordāniju panākt turpmāku progresu dzimumu līdztiesības jomā, pilnībā īstenot sieviešu un meiteņu cilvēktiesības un iespējas, kā arī izskaust seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību. Šajā kontekstā mēs mudinātu jo īpaši pievērsties bērnu, agrīnām un piespiedu laulībām un "aizsargājošai aizbildniecībai", tiesu iestāžu pieejamībai sievietēm un tāda tiesiskā regulējuma pilnīgai īstenošanai, kas aizsargātu sieviešu cilvēktiesību izmantošanu un ar dzimumu saistītas un seksuālas vardarbības upurus. ES ir gatava atbalstīt Jordānijas Valsts stratēģiju attiecībā uz sievietēm un tās valsts rīcības plānu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijas 1325 par sievietēm, mieru un drošību īstenošanai.

41. ES atzinīgi vērtē un ir gatava atbalstīt Jordānijas centienus uzturēt miermīlīgu reliģisko līdzāspastāvēšanu. Tā atzinīgi vērtē iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt multikulturālismu un kultūru daudzveidību, kas būtu arī pozitīvs piemērs visam reģionam.

42. Lai gan pēdējais nāvessods ir izpildīts 2017. gada martā, ES pauž nožēlu par to, ka Jordānija 2014. gadā ir pārtraukusi *de facto* **nāvessoda** moratoriju, un aicina Jordāniju moratoriju atjaunot, lai no nāvessoda atteiktos pa visam.

43. ES ar cerībām raugās uz reformām tiesiskajā regulējumā un iestāžu sistēmā, kas attiecas uz cilvēku tiesībām uz privātumu, kā arī datu aizsardzību, un ir gatava atbalstīt Jordānijas centienus šajā sakarā.

Īstenot ES un Jordānijas mobilitātes partnerību

44. Migrācija un mobilitāte ES un Jordānijas sadarbībā ir transversāls jautājums, tostarp saistībā ar vēšanos pret cilvēku, jo īpaši neaizsargātās situācijās esošu sieviešu un nepilngadīgo, tirdzniecību. ES atzinīgi vērtē iniciatīvas, kas uzsāktas saistībā ar mobilitātes partnerību, un mudina aktīvi izskatīt turpmākas sadarbības iespējas šajā satvarā. ES atzinīgi vērtē to, ka 2016. gada novembrī sākās divpusējās sarunas par **vīzu režīma atvieglošanu** un par tādu personu **atpakaļuzņemšanu**, kuras uzturas neatļauti, un ir gatava virzīt sarunu procesu, lai panāktu visaptverošu nolīgumu.